

Precair werk en de Kwaliteit van tewerkstelling

De vergeten determinant van welzijn en gezondheid op het werk

Christophe Vanroelen

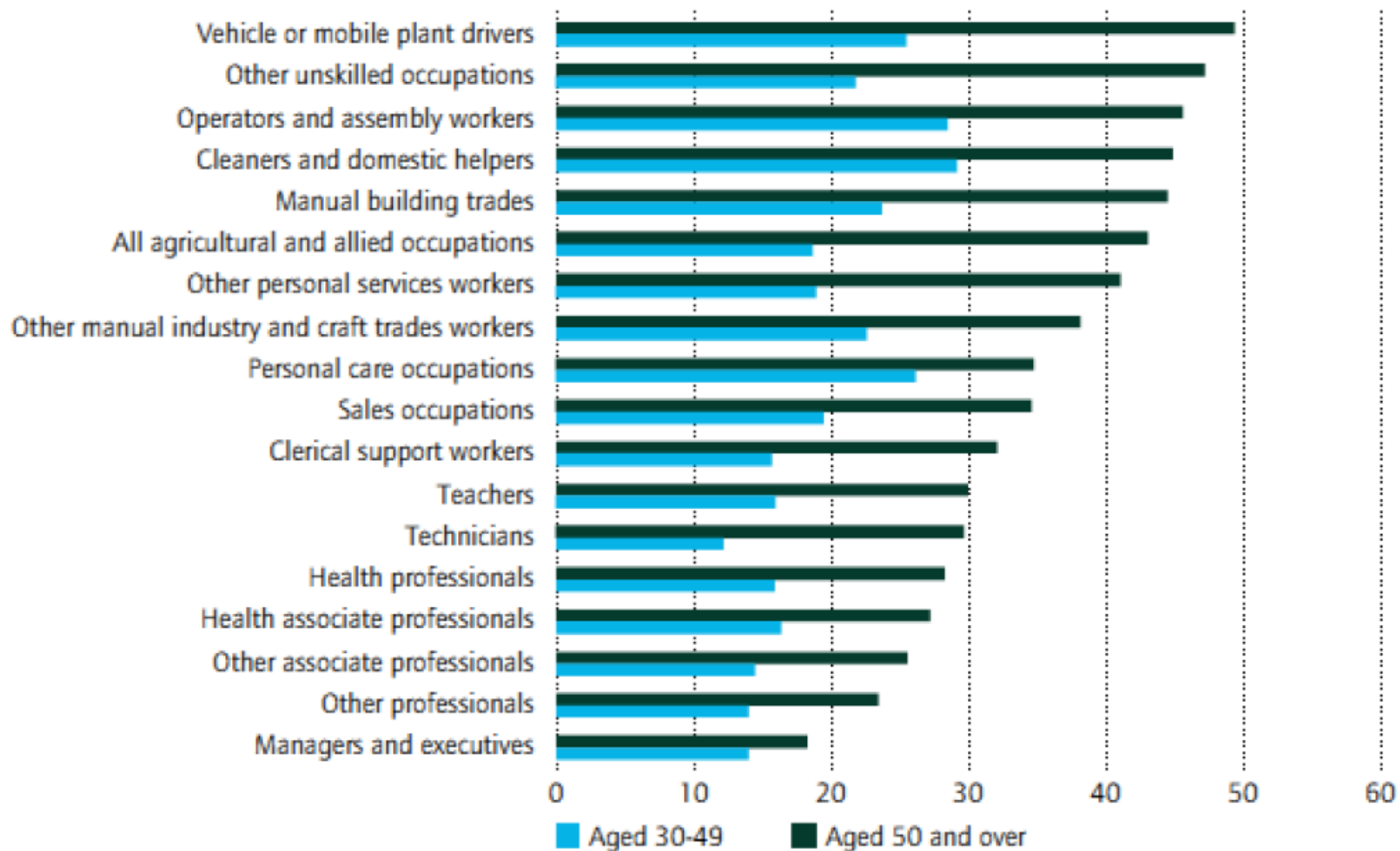
Interface Demography, Department of Sociology

Vrije Universiteit Brussel

cvroelen@vub.be

Arbeid en gezondheidsongelijkheid

Figure 14 Poor general health, by age and occupation (% of employees in each occupational category, EU27)

Source: Vendramin P., Valenduc G., Molinié A.F., Volkoff S., Ajzen M., L. E. (2012). Sustainable work and the ageing workforce. Luxembourg.

De transformatie van de arbeidswereld

De transformatie van de arbeidsverhouding

Standaard arbeidsverhouding (SER):

- Kernwoord = **zekerheid** (Standing, 2011);
  - Jobsekerheid;
  - Zekerheid van inkomen;
  - Zekerheid van rechten en sociale bescherming;
  - Zekerheid van werktijden;
  - Zekerheid van toekomstige inzetbaarheid;
  - Zekerheid van vertegenwoordiging en participatie;

De SER werd een soort 'gouden standaard' ... maar kwam zwaar onder druk ...

De transformatie van de wereld van de arbeid

De veranderde machtsbalans tussen arbeid en kapitaal

Werkloosheid

Fragmentering
vakbeweging

Diversifiëring
beroepsbevolking

...

Created by b farias
from Noun Project

Vrijhandel en
globalisering

Deregulering

Technologie

...

Polarisering op de arbeidsmarkt

Job Polarization in Europe? Changes in the Employment Structure and Job Quality, 1995-2007

Enrique Fernández-Macías¹

Work and Occupations

39(2) 157-182

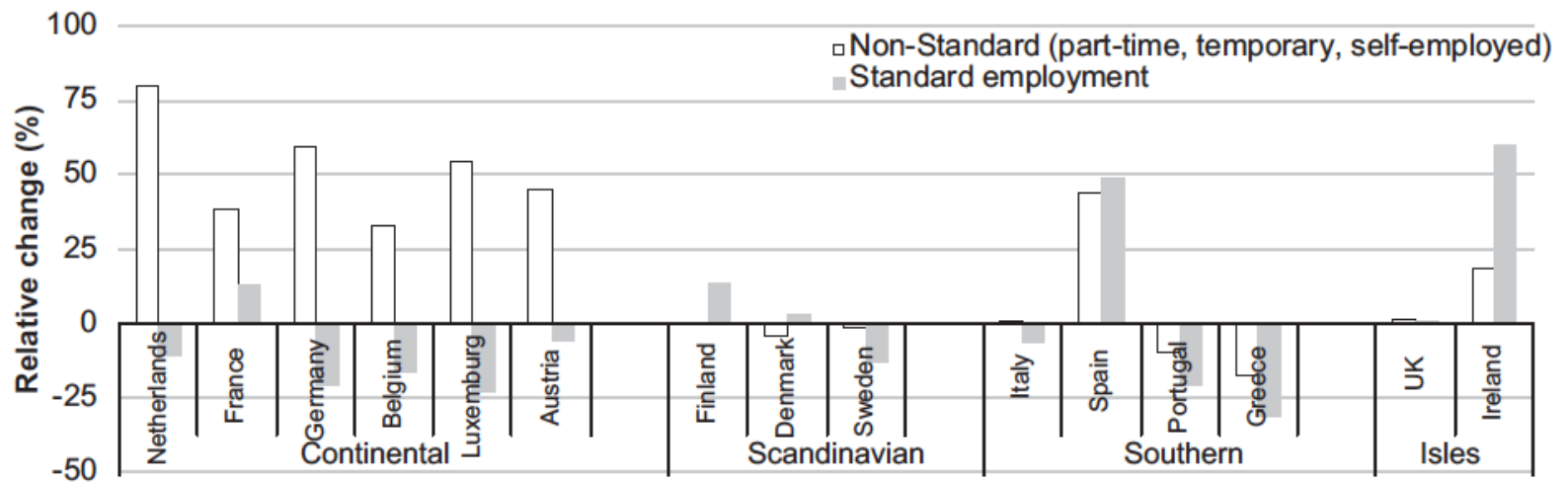
© The Author(s) 2012

Reprints and permission:

sagepub.com/journalsPermissions.nav

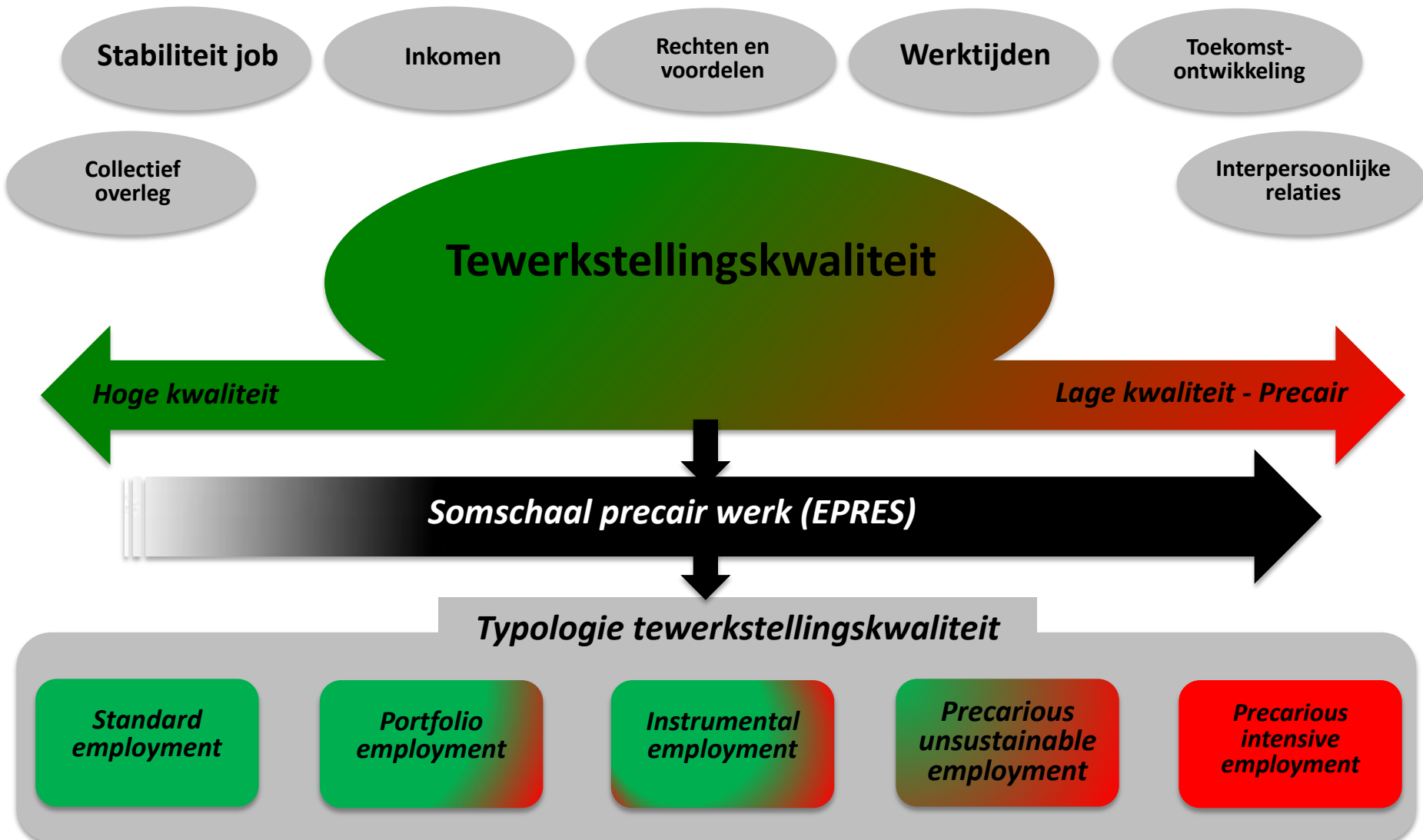
DOI: 10.1177/0730888411427078

http://wox.sagepub.com

Figure 3. Relative change in nonstandard and standard employment in the lowest wage quintile, 1995-2007

Typologie tewerkstellingskwaliteit

Source: Benach, J., Vanroelen, C., Vives, A., De Witte, H., Puig-Barrachina, V., Belvis-Costes, F., ... Van Aerden, K. (2014). <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1367.htm>

Typologie tewerkstellingskwaliteit

Standard employment

Beneficial employment conditions and relations
Stable, full-time employment, standard working times, a sustainable income and good employment relations

Portfolio employment

Beneficial employment conditions and relations
Exception: long working hours, high working times irregularity and uncompensated exceptional working times

Instrumental employment

Work for pay
Stable, full-time employment, standard working times and a sustainable income, but no additional rewards/training opportunities and poor employment relations

Precarious unsustainable employment

Adverse employment conditions and relations
Specific: involuntary part-time employment and a low income

Precarious intensive employment

Adverse employment conditions and relations
Specific: long working hours, schedule unpredictability and uncompensated exceptional working times

Voorbeelden

Prec. Unsustainable

Christina (34, Duitsland)

Secundair onderwijs

Kelner, vast contract

Onvrijwillig deeltijds

Weinig participatie, geen vakbond

Laag loon, geen extra's

Geen training

Prec. Intensive

Istvan (45, Hongarije)

Secundair onderwijs

Verkoper, vast contract

>48u, onvoorspelbaar, overwerk.

Weinig participatie, geen vakbond

Laag loon, geen extra's

Geen training

Portfolio

Aarne (50, Zweden)

Hoger onderwijs (ingenieur)

Manager, vast contract

Overwerk, vrij uurrooster

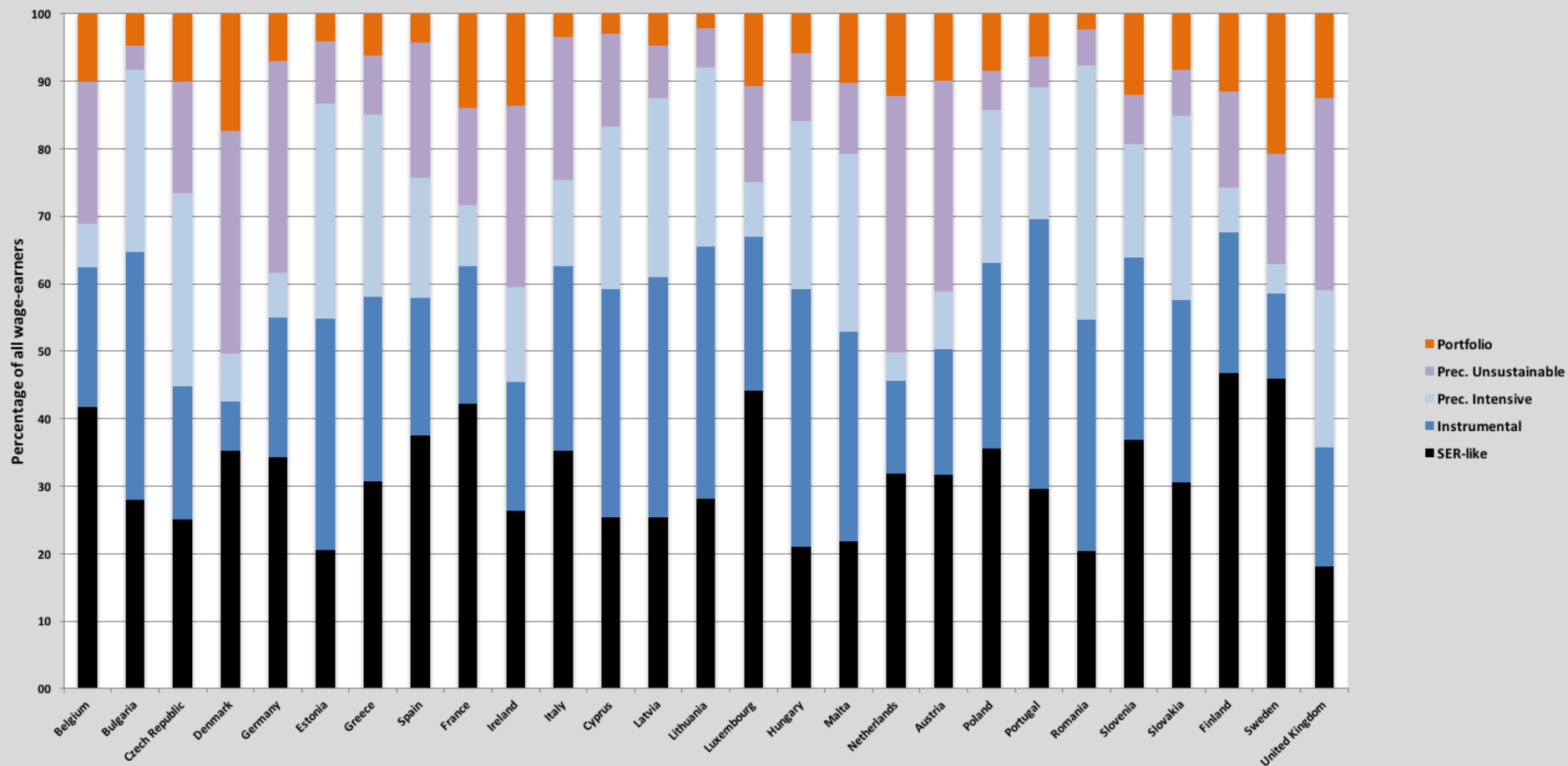
Hoge betrokkenheid, vakbond

Hoog loon, extra's

Doorlopende vorming

Verdeling van tewerkstellingskwaliteit in de EU

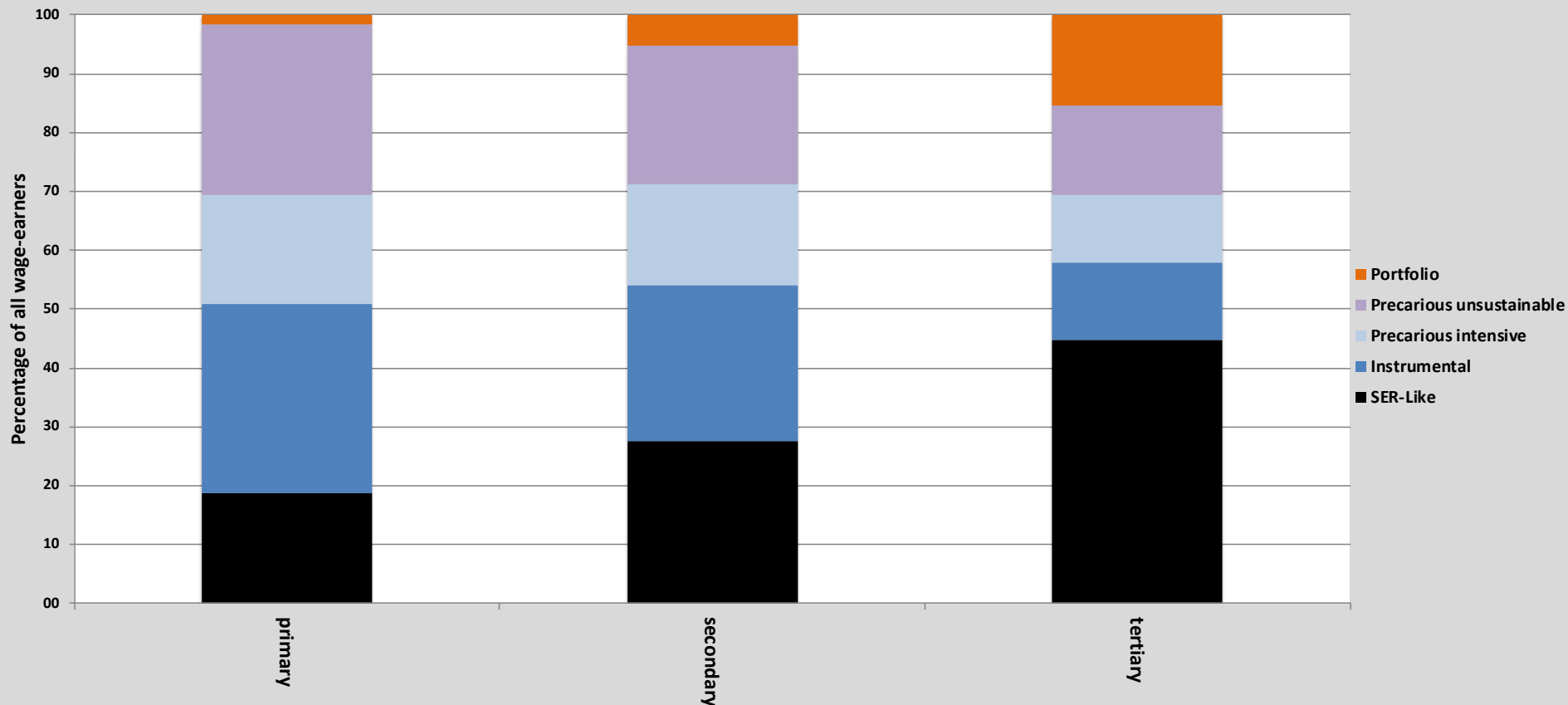
Verdeling van de types tewerkstellingskwaliteit over de EU-landen (EWCS 2015)

Bron: eigen berekeningen op basis van de gepoolde EWCS2005, 2010, 2015 (EUROFOUND)

Verdeling van tewerkstellingskwaliteit in de EU

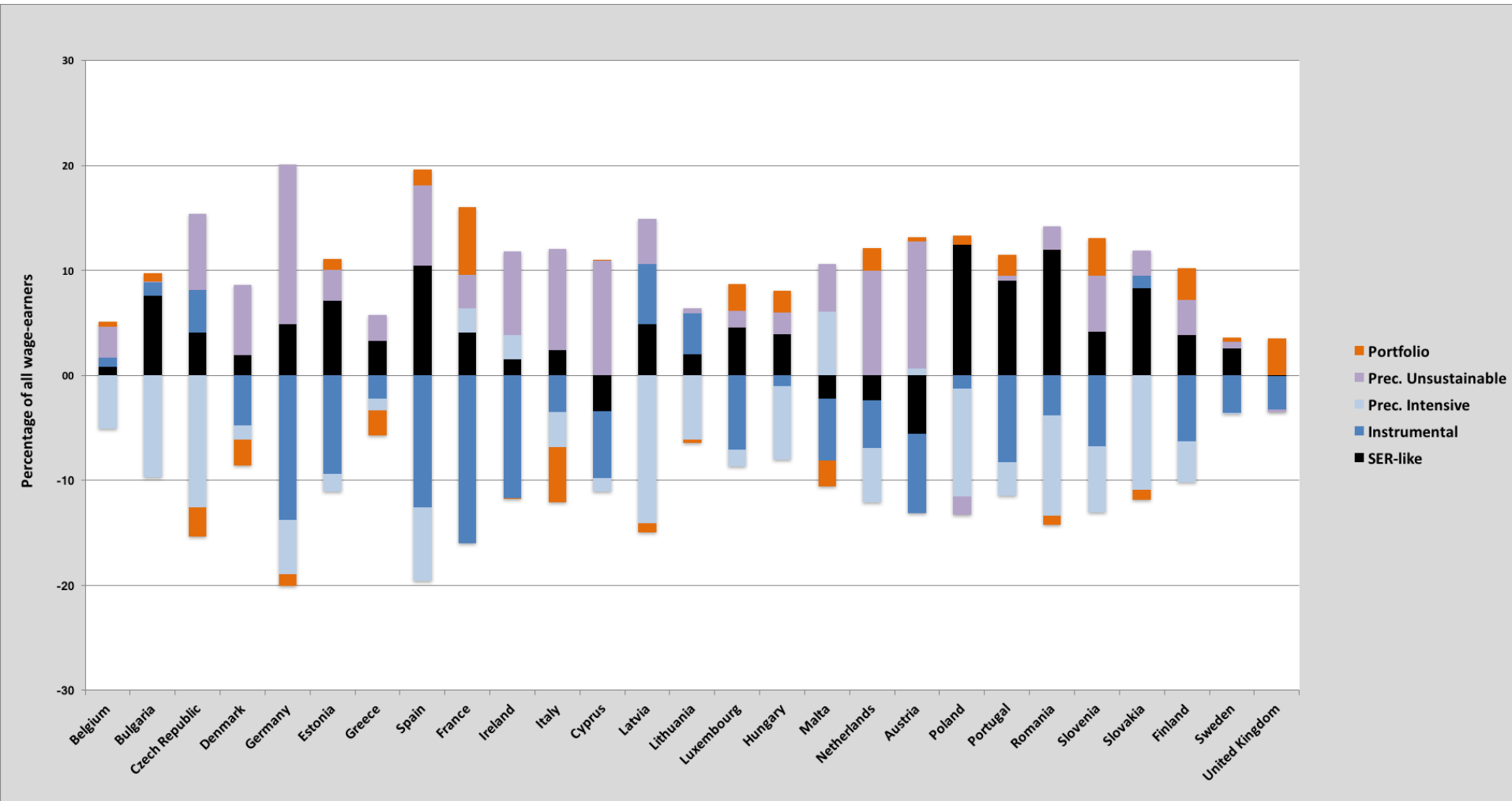
Verdeling van de types tewerkstellingskwaliteit naar opleidingsniveau (EWCS 2015)

Bron: eigen berekeningen op basis van de gepoolde EWCS2005, 2010, 2015 (EUROFOUND)

Verdeling van tewerkstellingskwaliteit in de EU

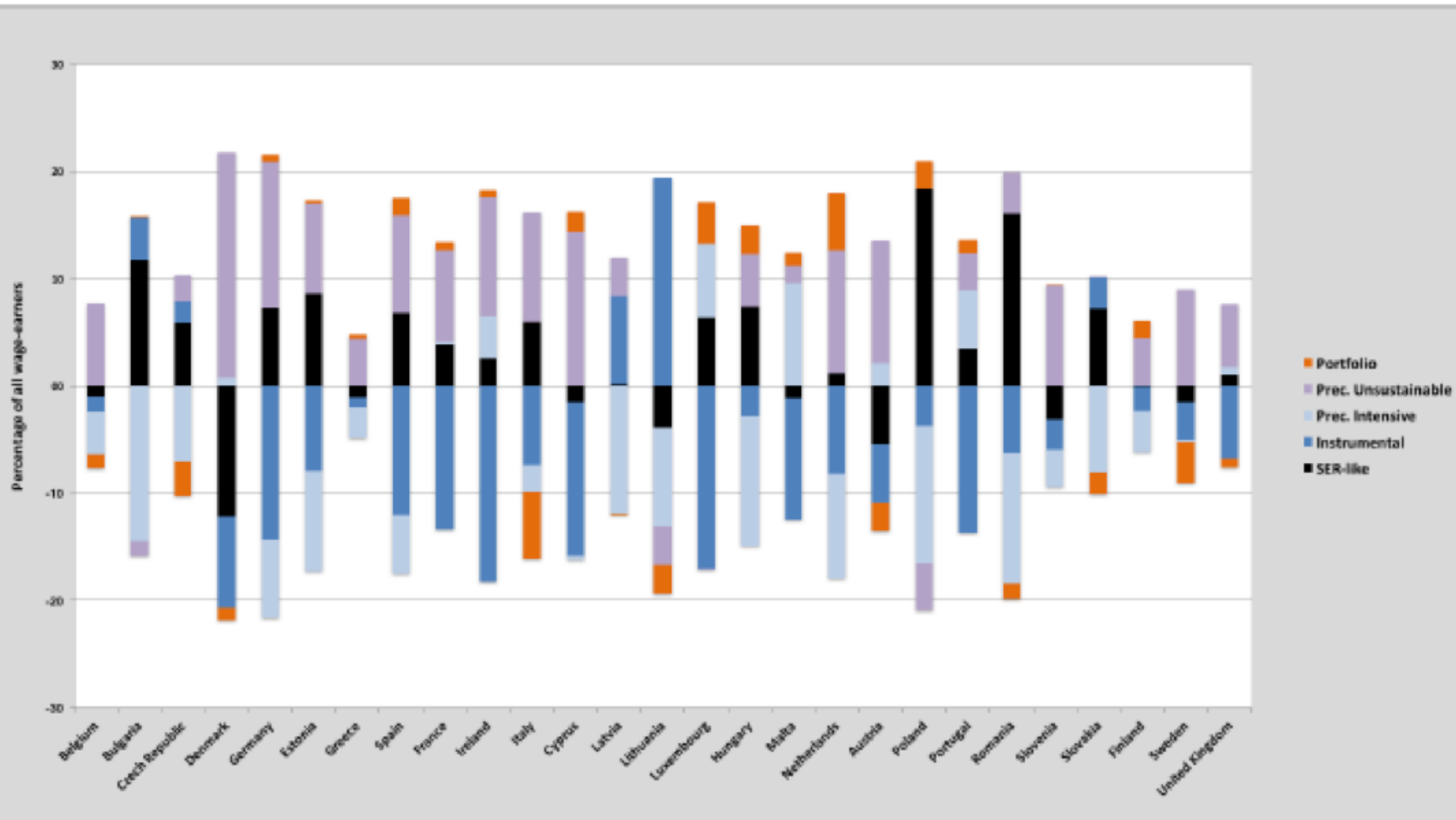
Groei en afname van de types tewerkstellingskwaliteit over de EU-landen (EWCS 2005-2015, alle WN)

Bron: eigen berekeningen op basis van de gepoolde EWCS2005, 2010, 2015 (EUROFOUND)

Verdeling van tewerkstellingskwaliteit in de EU

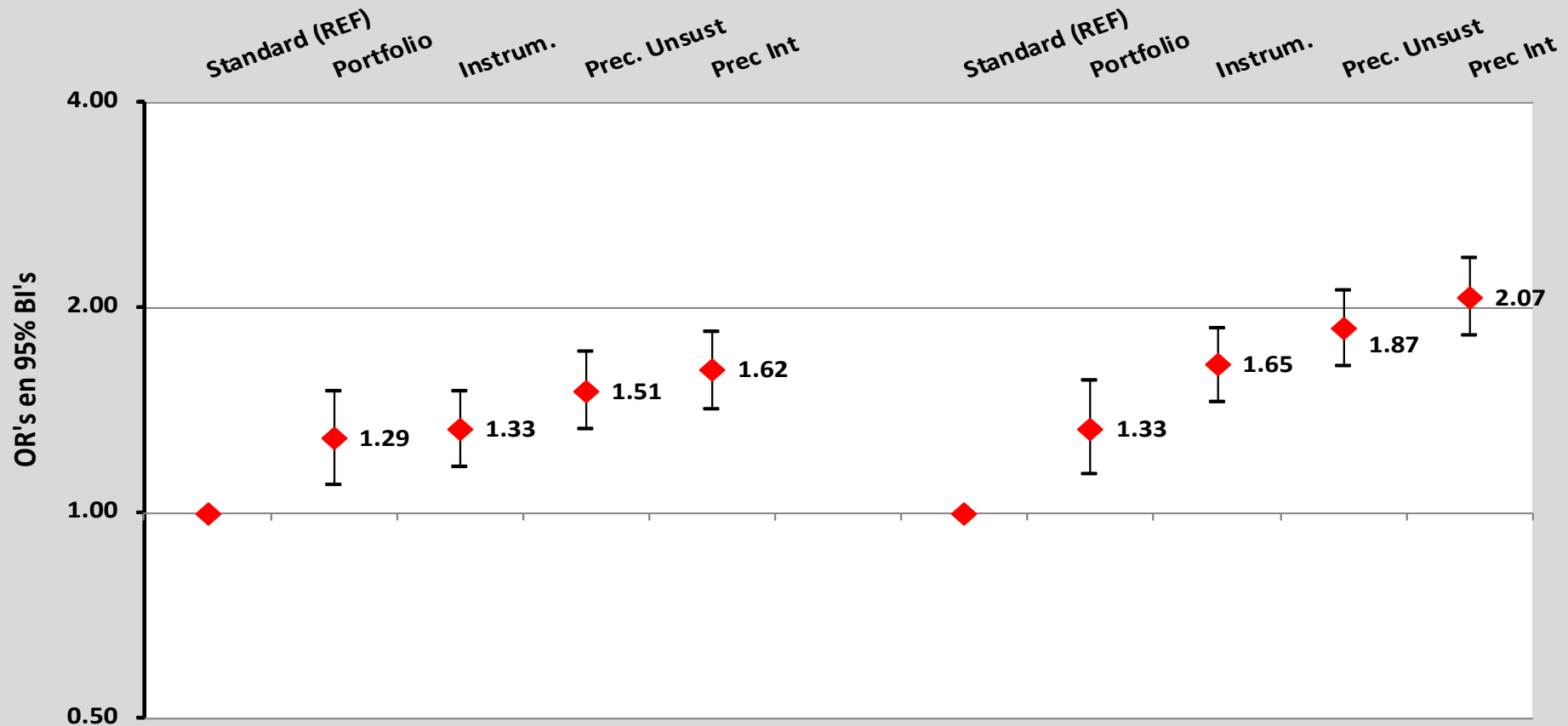
Groei en afname van de types tewerkstellingskwaliteit over de EU-landen (EWCS 2005-2015, WN -35j)

Bron: eigen berekeningen op basis van de gepoolde EWCS2005, 2010, 2015 (EUROFOUND)

Tewerkstellingskwaliteit en (mentale) gezondheid

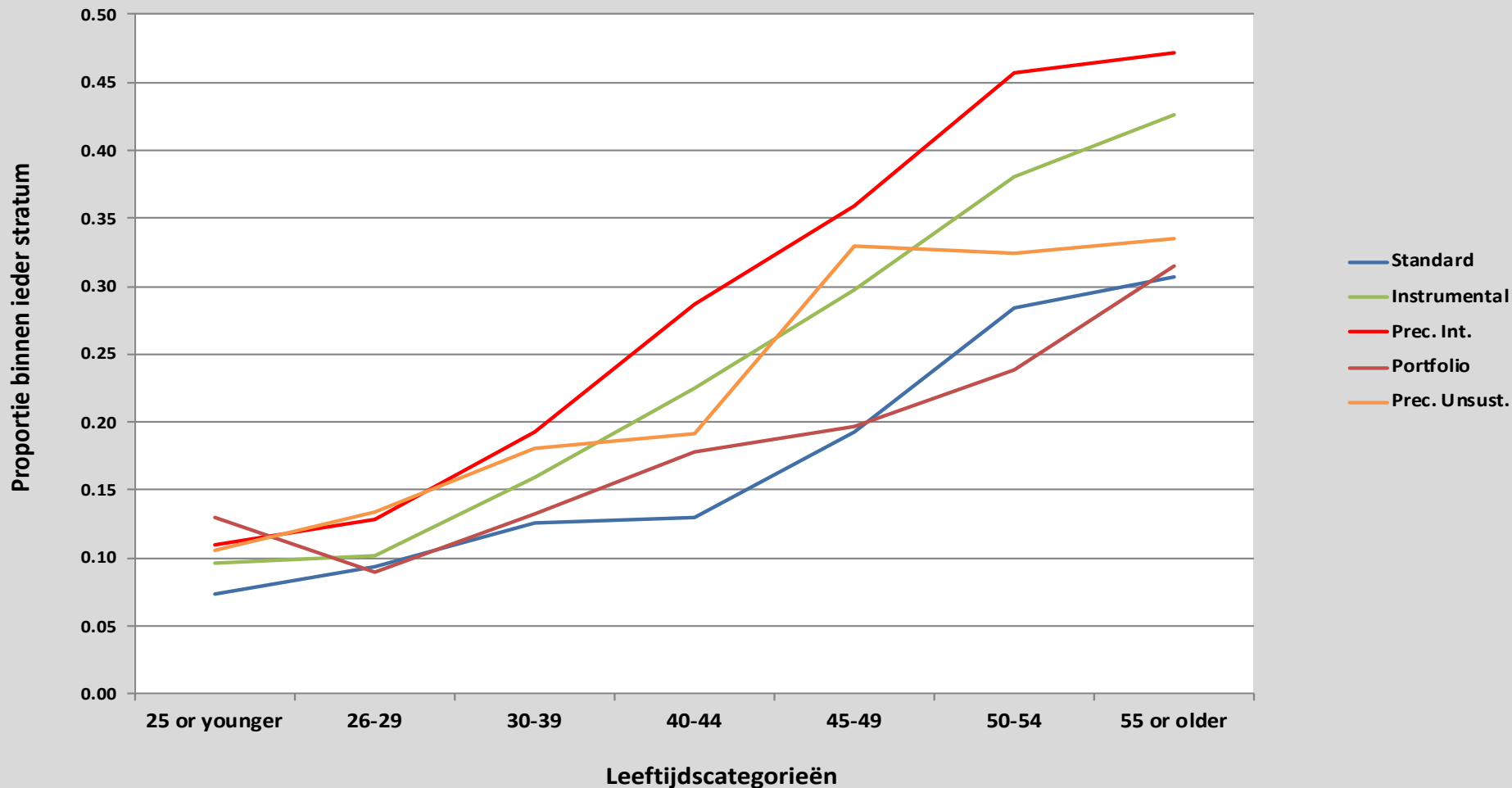
Verband tussen slechte (mentale) gezondheid voor de verschillende categorieën van de typologie van tewerkstellingskwaliteit (odds ratios and 95% Betrouwbaarheidsintervallen) (EWCS, 2010)

Analyses gecontroleerd voor leeftijd, geslacht, land van residentie, autonomie, taakdiscretie, psychologische werkeisen, steun van collega's, toxische blootstellingen en ergonomische risico's

Source: Van Aerden, K., Puig-Barrachina, V., Bosmans, K., & Vanroelen, C. (2016). How does employment quality relate to health and job satisfaction in Europe? A typological approach. *Social Science & Medicine*. <http://doi.org/10.1016/j.socscimed.2016.04.017>

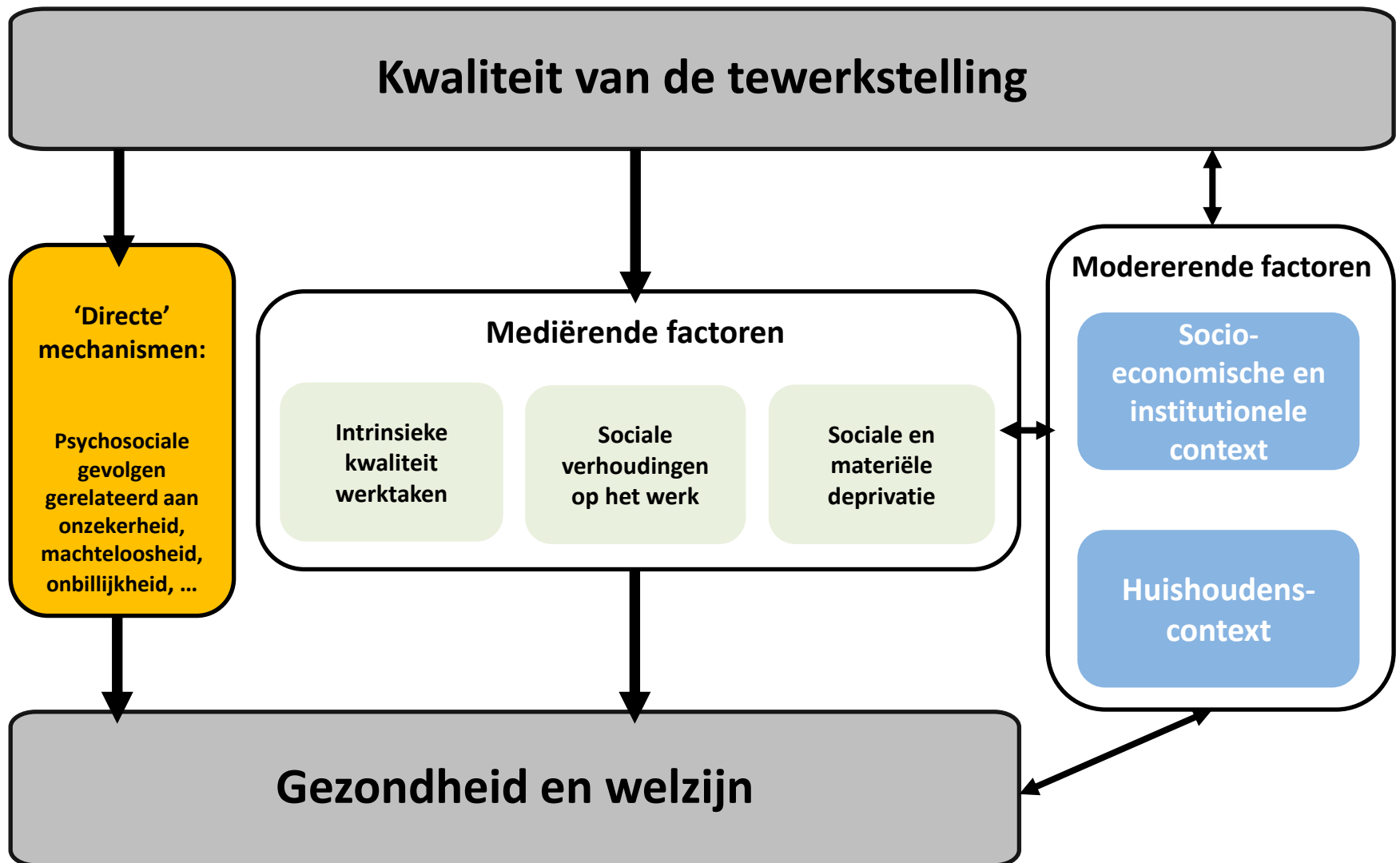
Tewerkstellingskwaliteit en (mentale) gezondheid

Bron: Vanroelen, C. (2017). *Precair werk, ongezond werk?* (<https://www.denktankminerva.be/analyse/2017/5/11/precair-werk-ongezond-werk>)

Verklaringsmechanismen

Beleidsagenda

- Mogelijke oplossingen om polarisatie van arbeidskwaliteit en duurzame tewerkstelling te bespoedigen:
  - De 'contingente sector' reguleren:
    - Gelijk loon voor gelijk werk-clausules
    - Sociale bescherming verhogen/veralgemenen
    - Efficiëntie OSH
  - Stimuleren van investeringen in de 'bodem van de arbeidsmarkt':
    - Vormingssubsidies (zijn nu pro-top)
    - Innovatieve arbeidsorganisatie: meer functionele flexibiliteit
    - Inbesteding stimuleren (publieke sector)
  - Stimuleren van alternatieve economische modellen:
    - De sociale economie
    - Werknemerscoöperaties
    - Duurzame bedrijfsvoering/aandeelhouderschap
  - Versterken van vakbonden
    - Comparatieve analyse: dam tegen precarisering
    - European pillar of social rights
  - Herverdelende rechtvaardigheid:
    - Arbeidsduurverkorting
    - Gunstige vervroegde uittredingsregimes

Zie: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/policy-brief/2018/does-employment-status-matter-for-job-quality>